

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejemata J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Sadjarji pozor na sadno drevje!

Že v 12. štev. „Dol. Novic“ prešlega leta smo opozorili naše sadjarje na ogromno število belih metuljev, kateri so po sadnem drevju letali. Takrat smo imenovali metulja drevesnega belina ter od njega povedali, da zalegava svoja jajčka na listje sadnih dreves, pa tudi na ono nekaterega divjega drevja in grmovja, na primer: na črni trn, beli trn ali glogovec itd. Od glogovca, na katerega ta metulj skoraj najrajši svoja jajčka zalega, imenuje se tudi glogov ali glogovčev belin. Povedali smo pa tudi že takrat, da bodo iz zaleženih jajčec nastale gosenčice, blizo 8 dni listje razjedale, po tem se pa v suho listje zavile, to z neko prejo na drevje pripele ter tako v njem prezimile. In resnično vidimo zdaj po našem sadnem drevju vse polno suhega očrnelega skupaj zvitega listja, katero veter ne odnese, ker je z neko prejo k vejicam in mladikam pritrjeno. Ako tako skupaj zvito listje pazljivo razravnamo, zapazimo notri čisto majhne gosenčice. No vidite sadjarji, te gosenčice so zdaj sicer popolnoma otrpnene, to-da

na spomlad, ko bode pričelo lepo gorko postajati, in ko bode naše sadno drevje brstelo, oživele bodo te živalice, zapustile svoja zimska stanovanja ter se po drevju razlezle, rastle in vse brstje z cvetjem vred požrle. Z Bogom sadje! ako ne ukrenemo proti tej nadlogi o pravem času potrebnega. To bi bilo pa vendar neodpušljivo, čez vse grdo, to timbolj, ker se je vnela šele lansko leto pri nas po Dolenjskem bolj živa kupčija s sadjem.

Sadjarji, na noge torej! Kakor hitro sneg skopni, pobere naj vsak iz svojega sadnega drevja vse tiste zvitke suhega listja in naj jih precej sožge. Za to delo imamo posebno priprave, tako imenovane gosenične škarje, katere se na kako dolgo palco nataknejo ter s špago previdijo, da se kar za to potegne in tako odrežejo mladike ali vejčice na katerih zvitki vise. Take gosenične škarje smo vidili pri gospodu Fr. Kastelicu v Kandiji na prodaj. Sicer se pa tudi brez takih škarij opravi, ako se veli pri Kovaču železno ščipalko tako napraviti, da se lahko na palico natakne in z njo potem mladike in vejice, na katerih listni zvitki visé, odščipavajo. Z drevja doli spravljene zvitki se pa ne smejo na tleh pustiti, kajti sicer izlezejo iz njih gosenčice, katere si znajo prav do-

Podlistek.

Potne črtice.

Spisuje Ant. Kocmur.

XI. Pismo. — Nazaret Tiberija.

Mestice Nazaret — ondotno ime mu je Nazira — šteje nekako 6000 raznoverskih prebivalcev; med temi je kakih 2000 mohamedanov, 2000 nezjedin. Grkov ter le do 900 katolikov, nekaj tudi Maronitov in kacih 40 protestantov, ki imajo že tudi svoj lastni tempelj, katerega so sozidali s pomočjo iz Berolina — Bismarka —. Ravno so nas srečevali ti protestantje gredé od svoje božje službe ter nam zelo voščili „gut morgen“ (Morgen) „dobro jutro“. Nahaja se tu še kakih 5 katoliških cerkev, med katerimi je najkrasnejša in slavnejša cerkev Gabrijelovega pozdrava. Ker smo bivali tam tudi čez nedeljo, sem opazil, da tudi mohamedanski „bazbuki“ ka-

kor tudi ženske obilno hodijo v katoliška svetišča; pokriti sede po tlaku, pa se vedejo tako mirno in redno, da še pri nas ne vselej tako.

Ljudstvo živi se ondi nekaj od kmetije, kupčije in rokodelstva; največ se vidi, da izdeljujejo ostrino iz železa itd. Večinoma sede po tleh pred stanovanjem ter pilijo srpe, motike in druge jednake ostrine.

Ulice so tlakane z velikimi kamnitnimi ploščami. Zato tamošnji kovač konju ne vzdiguje noge, kadar ga hoče podkovati, ampak mu kar stoječemu žebljev zabije skozi kopito. — Ondi po navadi že v celej Palestini nisem videl ni jednega voza, in res bi ga po ondotnih mestnih ulicah ne pripeljal z nikakoršno silo, ker po sredi teh imajo do meter širok in do 30cm globok jarek, da mečejo smeti notri, bolj o zimskih časih jim pa deževnica to nesnago dalje spravi. To se že samo o sebi razume, da to je le Carigrajska „moda“.

bro do drevesnih debel in po teh gori na drevje pomagati. Na ogenj torej z njimi!

Ako pa le nekateri svoje sadno drevje tako teh škodljivcev oprostijo, drugi — zanikrneži — pa ne, ne bode s tem prav nič pomagano, kajti kadar bodo gosence zanikrnežem vse drevje ogolile, preselile se bodo pa na ono pridnih sosednih gospodarjev. Pa tudi pred temi se je mogoče zavarovati in sicer takole. Okolo debel se privežejo s špago beli dobro dlan široki papirnati pasi, kateri se potem s kolomazom — šmirom — po sredi namažejo. Kadar pričnejo gosence po deblih gori laziti, pridejo sicer do kolomaza, naprej pa ne morejo, in tako padejo omazane na tla, kjer poginejo, ali pa travo za ljubo vzamejo. Torej še enkrat sadjarji, pozor na sadno drevje! R. D.

† Andrej Einspieler umrl!

Slovenci smo trpini, zatirajo nas uže stoletja! Vstanejo možje bistrega uma in krepke odločnosti, ki vse darujejo za srečo ljubljenega naroda — ali tem nam pobere kruta smrt mnogokrat uže v zgodnej dobi njih življenja. — Lansko leto so Vam pravile „Dol. Novice,“ da so zapustili solzno dolino izvrstni možje Erjavac, Levstik — in uže zopet jokamo ob grobu moža, ki je bil res mož v pravem pomenu besede, mož poln žive vere, poln ljubezni do milega naroda slovenskega — jokamo nad gomilo, ki je zagnila truplo Andreja Einspielerja, voditelja koroških Slovencev! Umrl je v Celovcu 16. januarja.

Pokojni je bil rojen v Svečah na Koroškem, kjer je obhajal meseca avgusta še čvrst, s toliko slavnostjo svojo zlato mašo. Kdo bi bil mislil, da bode v malo mesecih mrlič?! Bil je čez 30 let profesor verouka in slovenščine na celovškeji višji

realki. Zadnja leta je živel v pokoju Delal je pa ves čas svojega življenja kakor neumorna čebela za blagor slovenskega naroda — za vero in narodnost slovensko. On je pomagal vstanoviti prekornostne vsacemu znano „družbo sv. Mohora“, ktereji je bil odbornik do konca svojega življenja, on je bil ustanovitelj in vrednik različnim listom — zadnja leta koroškemu listu „Mir“, ki je podoben našim Novicam, ter je čudovito probudil in še probuja koroške Slovence, da se zavedajo svoje narodnosti pa tudi svojih pravic, da spoznavajo bolj in bolj resnico: „biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!“ — Zarad tacega delovanja je bil Einspieler trn nemčurjem i sploh našim nasprotnikom napadali so ga od vseh strani, toda kakor hrast je stal in nikdar ne prenehal vihteti meč ter braniti slovanske svetinje. Zagovarjal in branil je svoj narod v časopisih v nemškem in slovenskem jeziku, potegoval se je za njegove pravice mnogo let z zarečo besedo v deželnem zboru ter razkrival krivice nasprotnikov, da so kar trepetali pred njim! Ljubil je svoje rojake tako, da je še zadnje trenutke zdihoval: Premalo sem storil za narod! Podaljšajte mi življenje!

In tega moža ni več. Ubogi Korošci! ubogi Slovenci!

A trud njegov ni bil zastonj: narod je spoznal moža, narod ga je ljubil, narod ga je ubogal. Ako kaj, spričuje to jasno njegov pogreb 18. pr. m. Celovec menda tacega še ni videl, tako so govorili celo nekteri nasprotni Nemci.

Truplo je ležalo na odru v prelepo opravljeni sobi — v prvi sobi je bilo pa brezbrojno krasnih vencev, katere so poslali njegovi častilci. Ljudje iz mesta in dežele so hodili kropit pokojnika v tolicem številu, da so morali nekteri dolgo

Kakih posebnih uradov nimajo tam kaj dosti; le en mesten guvernér z nekaj stražniki in pa revna mohamedanska pošta, ktera pa le vsak teden odnese pisma k morskeji obali v Kajfo.

Ko smo se že nekaj bolj seznanili z okolico ter si ogledali iz vseh bližnjih gričev ondotno lego, odrinili smo zopet ob določenem času dalje proti Genezareškemu jezeru in Kafarnaumu. Ker pa je bila gora Tabor le kake 3 ure oddaljena, smo namerili črez njo tjekaj iti. Na čilih in dobro nakrmljenih živalih smo jezdili kakor lovci, drug za drugim kako dobro uro do pod gore. Šli smo mimo silno visoke skalne pečine, na katero so nekda Nazarenčani iz svoje sinagoge pritirali Gospoda, da bi ga pahnili v prepad zaradi njegovega resničnega uka. On pa je od slednje nevarne stopinje mirno od njih proč šel v Kafarnaum.

Gorovje je ondi većinoma kamnito in golo; le ko smo jeli od vznožja Tabora proti vrhu jahati,

je bilo nekaj bolj prijetno, skorej malo drugje tako. Ondi je bila gora obraščena lepo s pritličnimi drevesci, ciri in drugimi vonječimi rastlinami.

Ta gora je najvišji v Galileji, ter lahko stoji ošabno v sredi polja zvišena in zelena, zato so jo že preroki primerjevali z ošabnim kraljem Nabuhodonosarjem. Njen vrh molí do 620m nad sredozemskim morjem, ter je zelo podobna našej Šmarni gori: stoji ravno tako osamljena sredi polja. Naše že dobro vajene živali so po kamnitih pločastih stezah dobro praskale z nami vred na goro, ker razun dveh smo vedno vsi sedeli v sedlih, kajti potnik mora biti ondi pazljiv ter le malo hoditi, da ne zaostane za drugimi. Prišlim na vrhunec se nam je pokazal silno lep razgled; Taborjevo površje je nekako pol *kolm* dolgo in četrť *kolm* široko. Na vrhu stoji kaj lepa cerkva in stanovanje za kakih 100 oseb, seveda je vse pritlično zidano. To vse oskrbljujejo oo. Fran-

čakati, predenj so prišli na vrsto. Knezoškof koroški sam je blagoslovil truplo v stolnej cerkvi, sprevod pa je vodil kanonik Lambert Einspieler. Pogreba so se vdeležili učenci vseh celovških šol, vsa katoliška društva celovška, različne deputacije iz koroških občin, iz Kranjskega in Štajerskega, iz Hrvaškega; vsi deželni poslanci Koroški, odbor družbe sv. Mohora itd.

Na celovškem pokopališču se je položilo truplo ranjcega rodoljuba k zadnjemu počitku na prostoru, katerega je kupila družba sv. Mohora, da bode dala ondi pokopati svoje umrle odbornike. Spominek mu bode postavila družba sv. Mohora.

Pač bi radi bolj obširno spregovorili o blagem umrlem Andreju, toda premali prostor, ki nam je odločen v našem listu, nam tega ne pripušča. Povemo le še, da se je poklonilo pokojnemu 24 vencev z napisi in da je došlo družbi sv. Mohora od vseh strani jako mnogo pomilovalnih telegramov.

Bog daj mu večni mir v nebesih, katerega na zemlji ni mogel najti, bojuje se za pravico; — koroškim Slovencem pa moža, ki bode v duhu ranjcega vodil tamo mili narod slovenski!

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Deželni zbor kranjski je dovršil svoje delovanje 23. jan. Obravnaval je sploh deželi potrebne ali koristne reči. Omenimo le nektare: Jeseni bode 40 let, kar naš presvitli cesar vladajo v srečo svojih narodov. Deželni zbor je sklenil, da se v ta veseli spomin vstanovi osem vstanov v podporo popolnoma onemoglih. Deželni odbor jih bode dajal občinam in te jih bodo delile potrebnim. Potegnili se je deželni zbor tudi za uboge

čiškani iz Nazareta. Gori stanujejo vedno en pater, en brat in hlapec ter našemu enoletnemu teletu podoben pes, da straži pred durmi.

Razgled je ondi zelo mikaven, kajti ta gora je najvišja v Galileji; vidi se lahko: Mestice Najm, sedaj malo selo; vidi se čisto pod goro, akoravno je še precej poljske ravnine vmes; dolgo karmelsko gorovje in veliki Hermon, ki sta kakor obrežje Palestine, mnogo drugih večjih in manjših vasij itd. Tu prav na južnem robu gore blizu male nove cerkvice je ogromna razvalina še s precejšnjimi zidovi: kraj nekdanjega svetišča, kjer se je Gospod spremenil ter govoril z Mojzesom in Elijem. Ko nam je neki gospod razkazovalec odmaknil nekaj kamnov, videli smo še v tej razvalini dragocen tlak iz prelepega mozaika. Omenil je tudi, ko bi mohamedanski beduini zato vedeli, bi gotovo takoj prišli oropat ga.

Bilo je ravno na predvečer vnebohoda Go-

delavce v Zagorji, ki so v nevarnosti, delo zgubiti v premogokopih. Severna železnica je namreč protipostavno tako znižala vožnino iz moravske Ostrave, da pride ceneje stati pri nas ondodni premog nego naš domači. —

V Ljubljani bodo vstanovili šolo za deklice, kjer se bodo učile ščipkarije in sploh ženskih ročnih del. Kozé v Ljubljani razsajajo tako, da so zaprli vsled tega vse tamošnje šole.

Pravosodni minister Pražak je pred nekaj časom ukazal, da se morajo sprejemati tudi slovenske vknjižbe v gruntne bukve po Kranjskem, Štajarskem in Primorskem. Našim nasprotnikom to nikakor ni po volji: pritožili so se v deželnih zborih v Gradcu, Celovcu in Trstu. Bodo pač prazno slamo mlatili. — Tudi v državnem zboru se je oglasil o tej reči znani nemčur Foregger iz Celja.

Državni zbor se je pričel 25. jan. Poslanec knez Lichtenstajn je predlagal, naj se zopet vpelje povsod verska šola. Noben pameten človek, ki ne sovraži vere, ne more biti temu nasproten, ali vendar uže sedaj grozno kričé nad tem predlogom liberalni Nemci — mi pa upamo, da bomo dosegli tako šolo. — Nemški poslanci kažejo, da bodo zopet overali vse dobro, kar le mogoče. Na Českem se ne marajo spraviti s Čehi — na Dunaji pa nagajajo vsem drugim.

Na Ogrskem gre tako slabo z gospodarstvom, da bogati Rotšild neče Ogrom nič več posoditi.

Kaj je novega po širokem svetu?

V Rimu se se sv. Očetu poklonili 21. jan. avstrijski romarji. Kaj lepo so jih nagovorili sv. oče kazaje, da je svetna oblast papežu potrebna, ako hočemo, da bo prosto vladal sv. cerkev.

spodovega, ko se je solnce že po osmi uri zvečer v daljavi čez Karmelsko gorovje v Sredozemsko morje potapljal. Nekoliko pozneje je bila večerja, katero so nam naši kuharji pripravili; potem smo pa brez skrbi legli k počitku, kajti po navadi že naši „mukarji“ (spremljači) leže tako zunaj pri živalih ter spé le malo.

Po izreku pridnega gospodarja, da se mora dán le pri glavi loviti, smo imeli tudi mi, ko je bila ura 3 zjutraj že vse po vojaško odpravljeno. Gg. duhovniki služili so še sv. mašo ondi in do polu 6. ure smo se že poslovili od tako zanimive gore ter šli peš po drugi strani doli, spremljači pa so že čakali z živalmi na vznožji. Z nekim mladim pruskim zdravnikom sva ubrala pot kar naravnost v dol ne oziraje se na kake bolj položna pota in steze, pa sva se morala prav pridno za mala drevesca oprijemati, da nisva kozlov preobračala. In res sva druge za polovico pota prehitela.

Srbski kralj je razpustil skupščino t. j. državni zbor. Nekteri se boje, da vtegnejo vsled tega nastati slabi nasledki.

Knez **Ferdinand Koburški** pač ne sedi na rožicah na Bolgarskem. Piše se pač, da ga narod ljubi; toda gotovo je da so bile uže tu in tam vstaje zoper njega. Govori se, da so vlade evropske edine v tem, da bode moral Bolgarijo zapustiti, kakor hitro bode Rusija imenovala družega kneza.

Nemški listi ostro pišejo zoper Rusijo. Prej so se jim pa prilizovali. Kdo ve, kaj zopet namerava Bismark? Zaupati mu pač ni. Za vojsko je zahteval novih 280 milijonov. Vsi govoré, da bode mir, — ali vse se pripravlja za boj. Vojaščina nas od straha veliko stane, tak položaj je neznosen, — da bi vsaj vedeli, pri čem da smo!

Italijani bodo imeli na Abesinskem v vročej Afriki res še vročo kašo — Abesinčani se pripravljajo, ali bolj prav, so pripravljeni. Italijanov je malo — unih pa veliko — kakov bode konec?

Piše se nam:

Iz Mokronoške okolice. — Končali smo leto 1887 in pričelo od starih mož prerokovano leto treh osmic. Slišal sem sam iz ust osemdeset let starega moža, ki je pred dvema letoma umrl, da bo tako hudo na svetu, kadar bodo tri osmice, da bi svojemu psu ne privošil biti med ljudmi. Pa to je pač prerokovanje, jalovo, kakor ono, od leta 1886, ko je bil sv. Marka veliko nedeljo. Nadjam se, da se nam bo vse izšlo povoljno z božjo pomočjo, kakor se je ravno pretečeno leto pri nas brez posebnih nezgod. Toča nam je sicer vinorodne kraje malo oklestila, vendar ne popol-

noma uničila; pa smo hvala Bogu vendar-le pridelali več kakor prejšnje leto, dasi ne najboljšega vina.

Veselil sem se uže dobre vinske letine, ali vsaj take, kakor je letošna. Zakaj? Zavoljo pogubonosnega šnopsa. Mislil sem, vsakdo bi raje pil kapljico vina kakor brozgo šnopsarsko; pa žali Bog ravno narobe je: večidel raje šnops pijó. Zakaj? kdo je tega kriv? Prvi so krivi brezvestni krčmarji, ker mej slabo vino še vodo mešajo in to brozgo dobro računijo in s tem ljudi odurijo, da raje šnops pijo. Drugi so pa brezvestni gospodarji, ki posle in delavce tudi na tak način odrivajo. Slišal sem sam na svoja ušesa, ko je gospodar vprašal delavca, kaj če raje vino ali eruš? Rekel je eruš. Dobro vino se sploh delavcu odteguje. V koliko krajih na sprešane tropine vode naneso, potem tisto pacajo in slednjič za ubozega trpina sprešajo, češ, da je vino.

Nekteri med take tropine mešajo gnjile tepke ali drugo sadje, pacajo in prešajo, da potlej ljudi po čevah grize, ki to pijó, posebno spomladi po vinogradih, ko je še hladno. Kdor pa noče tega piti, dobi eruža, kapljice vina pa nikakor ne, češ, da je škoda.

Poglejmo pa v cerkev popoludne med kršanskim naukom. Tacih gospodarjev ni! Kje pa so? V zidnici pijo vinček s svojimi „prijatelji“ čez mero in potrebo. Ob tacih prilikah se jim pa nič ne smili — škoda ga je samo za delavce! Kdor pa hoče napraviti mošt iz sadja, je pametno; toda vpraša naj kakega veščaka, ki je skušen, ne pa vsakega nevednega, da bode pripravil zdrave pi-jače zase in za delavce. Bog daj, da bi ne bile moje besede glas vpijočega v puščavi. Z Bogom!

Iz Kranjske gore 24. decembra. — (Zima. Les. Nesreča. Kravja vprega.) V naš

Prišedši vsi skupaj smo pognali po lepej pa žalostnej in le trnja bogatej ravnini, ki je črez pol metra visoka, podobno našemu osatu, z en palec dolgimi trnji; kjer ni zemlja nič obdelana, samo to raste.

Prišli smo do nekega vodnjaka sredi teh ravnin, z imenom „El Khan“, ki je bil nekdanj obzidan, zdaj pa je le razvalina, kakor kaka trdnjavnica, a vode nisem kaj opazil notri. Ta vodnjak je bil dal napraviti neki Egiptovsk paša, da bi povzdignil kupčijo s kamelami, hotel je, da bi se notri hranila voda za časa sejmov. Tudi ta čas paslo se je po tistih osatovih ravninah mnogo čred velikih kamel, ki so čakale prihodnjega sejma, Gonjači ali pastirji so bili silno veliki zagoreli Arabi z dolgimi puškami na rami; nas so kaj srpo izpod čela pogledovali. Še kake ure srečavali smo velike trope kamel otovorjenih z velikimi zaboji in celo tudi s kako malo hišico, da so za-

mogle 2 osebi notri lahko sedeti. Morebiti bo kateremu vstreženo, da povem ceno ene kamele, kar sem sam prašal tam. Srednja kamela velja našega denarja do 150, boljša do 200 gld.

Po nekaterih urah je že zagledali smo iz zadnjega roba hriba čisto v nižini, kakor v kakem kotlu, nekdanje že zaradi ribarstva slavno mestice Tiberijo in njeno okolico z ondotnim Genezareškim jezerom, ki se zove tudi Galilejsko morje. Dolžina njegova je nekako 5 ur in širina 3 ure raztegnjena.

Sedanje obmorsko mestice šteje nekako 3500 prebivalcev, ki so večinoma judje, ter le malo katolikov. Ko smo prišli v pravi, tako vroči kotel, da je voda s čela kar oči zalivala, smo se vtaborili kake četrt ure zunaj mesta, ob jezeru na kaj prijetnem kraju za dva dni. Od todi pa smo imeli razne izlete po okolici, 3 ure po jezeru, v Kafarnaum in drugam.

(Dalje sledi.)

okolici je padlo letos sredi meseca oktobra skoraj pol drug čevljev snega. Pa kmalo je skopnel popolnoma. Tisti dan pred Šmarnim je spet začel naletavati v debelih kosmičih. Te-le dni pred Božičem pa ga je padlo toliko, da bodo ljudje prav lahko spravljali posekani les in drva z gorá. Pravim „posekani les“ oziroma hlode. Rajši bi o tem molčal. Kajti, kdo ne ve, v koliko nevarnost pred hudourniki in splošnim uboštrom so nas spravili oni gospodarji in kupci, katerim se ljudje in les čisto nič ne smilijo. Taki možje le na to gredo, da mnogo gojzdov pobrijejo v svojo korist.

Kakor na Dolenjskem „hrvatit“, tako hodijo pri nas močno „v Štajre“ ali tudi na severno Koroško. Večina naših fantov pa tudi mnogo oženjenih posekuje ondotne razprostrane gojzde. Odhajajo navadno o sv. Jurji in se vračajo okoli novega leta. Delo je zelo utrudljivo pa tudi nevarno. Ravno te dni je zadela nekega tukajšnjega oženjenca na štajarsko-koroški meji nesreča, da ga je pri spuščanju po drčah leteč hloď precej do mrtvega raztrgal in zmečkal. Bog se ga usmili!

Besedo imam še spregovoriti s tistim Matijcem, čegar govorjenje v zadnjih „Dol. Nov.“ se mi je zdelo še bolj nezaupno, kot nevernega Tomaža. Matijče, pridi k nam! To ti rečem kar naravnost. Pri nas boš videl na svoje oči, da se nihče ne smeja, ako kmet vpreže kravo namesti konja ali vola. Ljudje nimajo veliko poljedelstva, zato se več brigajo za živinorejo, kot za to, da bi se na videz skazovali premožne konjerejce, v resnici bi jim pa to neslo še menj kot nič. Zato je pri nas kravja vprega tako navadna in vsakdanja, kot na Dolenjskem konjska in volovska. V naši fari so sploh konji najbolj redka domača žival. Kjer količkaj kaže, poprimite se tega tudi po drugih krajih. Poprej se bodo drugi naveličali zastonj smejati, kot pa vi konje razprodajati in si s kravami ohranovati premoženje. Tudi to naj nikogar ne skrbi, da bi se krave ne mogle privaditi vpregi. Pri nas jo vpreže, stopa pred njo ali pa se vsede na voz, oziroma v koš in pelje se dosti bolj brezskrbno če tudi precej počasneje kot s parom konj v kočiji!

Domače vesti.

(Presvetli cesar) podaril je za popravilo farne cerkve v Dolu 100 gld.

(Premembe.) Preč g. Fr. Zbašnik iz Tople rebre pride za župnika v Podgrad. Preč g. Šifer ostane v Preserji. Gospodičina učiteljica Šetina v Litiji gre na Štajersko.

(Deželni zbor) je privolil, da se preskrbi iz Holzapfelnovih dohodkov za gluhome deklice

v zavodu šolskih sester „de Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu, dokler deželne koristi ne bodo zahtevale drugačnega ukrepa, 20 prostorov po 150 goldinarjev za vsako gojenko, torej v skupnem najvišjem znesku 3000 gold.

(Občini Novomeški) dovolil je deželni zbor pobirati, kakor doslej, tudi za leto 1888 4% priklado na najemščino od stanovanšč v mestni občini Novomeški.

(V Trebnjem) nameravajo šolo razširiti na štiri razrede, kar je potrebno, ko šteje velika fara veliko veliko otrok.

(Okrajna posojilnica) na Krškem ima v nedeljo, 5. febr. ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju svoji občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. nagovor ravnatelja, 2. račun načelstva in poročilo preglednikov, 3. volitev načelstva, 4. volitev preglednikov in 5. nasveti.

(Deželne ceste.) V to vrsto cest je všel deželni zbor sledeče okrajne ceste na Dolenjskem: Litija Pluska, Radna-Trebnje, Radeče-Krško, Krško-Kostanjevica, Novomesto-Žužemberk-Ljubljana, Podturn-Črnomelj, Črnomelj-Vinica, Kočevje-Ljubljana, Ribnica-Bloke. Za te ceste bode plačevala polovico dežela, polovico okraji.

(Preložitev ceste čez Bogensberg) pri Litiji bode stala čez 23000 gld., kar bodo plačevali okraji: Litija, Zatičina, Trebnje in dežela.

(Mirna) se bode uravnala, kar bode stalo 140.000 gold. Dežela bode dala 98.000 gold., drugo občine ob Mirni.

(Za popravo hiše kat. družbe) rokodelskih pomočnikov se navaža potrebna tvarina; opeke je uže precej doma — in ostreje se dela v Toplicah. Dolžnost nam je, da tu javno izrečemo svojo najtoplejšo zahvalo gospodu županu Windišerju iz Kandije, ki je naprosil voznikov, pripeljal sam uže mnogo ter obljubil še dalje po moči podpirati zidanje; izrekamo srčno hvalo vsem, ki so doslej brezplačno privražali kakor: Gg. Fr. Kastelicu mlaj. in star., Recelj-nu, Penci; Klemenčič-u, Papež-u (Slatnek), Zirc-u, Mežnaršič-u, Penci, Zagorc-u (Smol. vas), Možet-u, Kesnal-u, Pelc-u, Bučar-ju (Srebrniče) in vsem drugim blagim voznikom, katerih imena bomo pozneje z veseljem priobčili. — Drznemo se pa sprožiti še ponižno prošnjo: blagovolite nas z vožnjo podpirati še dalje! Vožnje bode jako veliko: opeka, les, kamen, pesek, apno, — vsi stroški bodo znašali do 4000 gld. kakor kaže, denarja imamo pa še jako malo v primeri s tem, kar se bode potrebovalo. Zlasti dokler ni še posebnega dela, bode ta ali uni lahko utrpel nekaj časa živino in hlapca — a rokodelske družbi bode skazal s tem neprecenljivo dobroto, za katero mu bode vedno hvaležna. Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

Varstveno, načelnštvo.

(Pridni kmetijski podružnici) ste v Metliki in v Ribnici; prva bode nakupila več strojev, druga muricedolskega bika.

(Novomeška čitalnica) priredi dne 4. februarja lepo veselico na čast prvemu slovenskemu pesniku Vodniku.

(„Krško bralno društvo“ priredi dne 5. februarja lepo besedo na korist ondotnemu pedagogičskemu društvu, ki je vse podpore vredno in potrebno; kajti tudi leta 1888 bi rado spravilo na svetlo knjigo „Pedagogičski letnik“ (cena 1 gld.)

(Mestna in meščanske garde godba) jako napreduje v sviranju. — Imeli smo priliko, o tem se prepričati pri koncertu v Brunerjevi gostilni.

(Čitalnično gledališče) bilo je pretečeno nedeljo do zadnjega prostorčka napolnjeno. Predstavljala se je kaj lepa igra: Požigalčeva hči. Reči smemo, da tudi najbolj razvajeni človek moral je biti s to predstavo popolnem zadovoljen. Občinstvo sme p. t. diletantom, ki se brez najmanjše lastne koristi trudijo, prav hvaležno biti.

(Letošnja huda zima) je prignala v Novomeško okolico mnogo divjaščine, ki sicer pri nas ni tako navadna. Povedali smo uže, da sta se m. novembra v bližnjem gozdu Rasnem ustrelila dva medveda. Zadnji čas pak je počil g. Niefergal pri gosp. Oblaku blizu Kandije divjo mačko, ki je poprej zadavila tamo 16 kokoši; druga na Poganicah je podavila 6 kokoši — za plačo je dobila svinca v meso, a zapustila petero mladičev. — Pri Šempetru je pa ustrelil Ratajec lovec g. grofa Margherija divjega prašiča, kakoršnega baje uže 200 let niso ubili. Tehtal je mrcina 2 centa in 15 funtov. Gospod grof ga je prodal v Ljubljano, kjer so ga Ljubljančani proti vstopnini radovedno gledali — slednjič pa ga pojeli, plačavši mesarju g. Slovši po 60 kr. za kilo.

(Za I. letno zasedanje porotnih razprav v Novem mestu), ki se prične s 13. februarjem t. l., izžrebani so naslednji glavni porotniki: Krakar Mihael, pos. iz Jernejevsi; Skufca Jože, mlinar iz Star. trga; Kraševic Ant. pos. iz Št. Vida; Rabuze Janez, trgovec iz Kostanjevice; Engelsberger Rupert, trgovec iz Krškega; Strojin Janez, pos. iz Dobrave; Planinšek Janez, pos. iz Vel. Loke; Požek Janez, trgovec iz Metlike; Košak Jakob, pos. iz Družinske vasi; Zajc Anton, pos. iz Bistrice; Riedl Karol, pos. iz Leskovca; Weibl Alojzij, trgovec iz Metlike; Zagorjan Anton, pos. iz Zagorice; Šircelj Janez, pos. iz Rihpouc; Kočevar Štefan, pos. iz Lipouc; Pavlin Franc, pos. iz Povhovec; Hodnik Andrej, pos. iz Spod. Kronovega; Zupančič Jože, pos. iz Podturna; Želko Janez., p. iz Lahine; Permé Janez, pos. iz Gaberja; Uhan Anton, pos. iz Rodenj;

Pogljajen Andrej, posestnik iz Riglja; Margheri Alb. grof, grajščak iz Otočce; Hočevar Matija, pos. iz Škerjanč; Neumann Peter, tovarnar suk-nja iz Mozela; Marn Janez, pos. iz Jezera; Erste Franc, pos. iz Dol. Nemškevasi; Stupar Franc, pos. iz Vinkovrha; Kukenberger Franc, pos. iz Zgor. Ponikev; Zaplatar Franc, pos. iz Sv. Helene; Klemenčič Janez, pos. iz Stranske vasi; Zamida Janez, posestnik iz Riglja; Malnerič Martin, trgovec iz Črnomlja; Planinšek Janez, pos. iz Vrhtrebnja; Skubic Anton, posest. iz Deden-dola; Malič Peter, župan in trgovec iz Vinice. — Nadomestni porotniki: Umek Vincenc, mizar, Andre Karol, pos., Pintar Janez, pos., Ogoreutz Jože, trgovec, Gustin Adolf, trgovec, Novak Anton, pos. iz Rudolfovega; Plantan Franc, pos. iz Kandije; Krivc Jože, pos. iz Dobja; Nagel Franc, pos. iz Bršljina.

(† Umrla) je v Ljubljani grofinja Antonija Auersperg, rojena baroninja Šmidburg.

(Vreme.) Pretečeni teden imeli smo tople jasne dneve; v saboto pa se je pooblačilo, in v noči je zapal mej viharjem zopet debel sneg. Na Gorjancih je zapal nad meter visoko. Le z velikim trudom so nam pošte dohajale. V torek, ko to pišemo, še vedno sneži.

(Kočevsko okrajno glavarstvo) se zove knjižica, katero sta spisala gg. učitelja Št. Tomšič in Fr. Ivanc. Dobiva se pri gosp. Fr. Ivancu, učitelju v Vel. Laščah, g. Anton-u Lapajne-tu, učitelju v Ribnici in J. Krajcu v Novem mestu po 55 kr., po pošti 60kr. Pregledali smo knjižico, ter moramo reči, da nam je jako po godu. Prihodnjič pa spregovorimo več o tej knjižici.

* Kmetovalec je gospodarski list s podobami, ki izhaja v Ljubljani. Prejeli smo ravnokar prvo letošnjo številko, ki kaže, da bode letošnji letnik nadkriljeval prejšnje. Prav toplo priporočamo ta prekristni list našim kmetovalcem, tembolj, ker ima vsaka številka lista od letos dalje priložen nov slovenski strokovni list, z imenom „Vrtnar“, kteremu je namen pospeševati vrtnarstvo, zlasti pa sadjarstvo. Tudi vrtnar prinaša podobe. Kmetovalec stane z Vrtnarjem vred le 2 gld. na leto, gg. učitelji dobodo ga pa za polovico cene.

Razne vesti.

* (Lačni volkovi) letos nenavadno nadlego delajo; posebno iz Ogrskega se vsaki čas kaj piše. Tako se je ponesrečil sodnik Bazilij Čurdar; peljal se je iz mesta Grosswardein domu, konja se vstrašita volkov, ter s tako silo nazaj dregneta, da gospod z voza odleti, in v trenutku je bilo po njem. — Pred nekaj dnevi pa je šel na večer nek dimnikar na bližnje posestvo na delo; iz sledu se je videlo, da sta ga dva volkova dohitela pri velikem križu poleg ceste,

in da je dimnikar po lestvici na križ ubežal. Sosedje so slišali kričati in na pomoč klicati, pa so mislili, da se kedo šali. Drugo jutro so ga našli na križu zmrznjenega.

* (V Londonu), glavnem mestu na Angleškem umrla je nedavno stara devica, z imenom Lentilak. Svoje premoženje, nad sto tisoč goldinarjev, zapustila je za ustanovo šole za ples, v kateri naj se vsako leto dvanajst do petnajst sto revnih deklet zastoni v plesu podučuje. Pred mnogo leti imela je ženina, kateri jo je popustil, ker je z njim pri nekem plesu v občen posmeh padla.

* (Plače evropskih vladarjev) na leto: Ruski car ima 24 milijonov gold.; turški 17 milijonov, avstrijski 9 in pol mil., italijanski 8 in pol m., angleški skoro 6 m., pruski tudi toliko, španjski skoro 5 m., bavorski 3 m., švedski nad 2 m., belgijski skoro enako, portugalski skoro 2 m., saksonski nekaj nad 1 m., danski malo manj od prejšnjega, wirttembergski 1 m., holandski 800 tisoč, badenski 700 tisoč, grški 650 t., rumunski 620 t., srbski 450 t., bulgarski 300 tisoč in črnogorski 60 tisoč.

* (Mleka) dobi Švica v enem letu 16 in pol milijonov hektolitrov; vredno je v našem denarju blizo 90 milijonov goldinarjev — 183 milijonov frankov.

Smešnice.

(Strah o polnoči:) V neki vasi na Nemškem je družba godecev iz ženitovanja domu šla. — Šembrano so morali natrkani biti, da so v besago zavezani bas na cesti zgubili. Čez nekaj časa pride nočni čuvaj ter ugleda prikazen na cesti; kaj je storiti? Vrže od daleč kamen, — stvar zarenči, a ne gane se. Brž leti v vas po lovca in nekaj kmetov, ki vsi z vilami pridejo. — Iz primerne daljave vstrelili lovec, a stvar le ne gane, samo še zarenči. Na mah skočijo vsi z vilami in jih zabodejo strahu v hrbet, kateri pa ni več renčal, ampak le pokal.

(V čem sta si podobna skopuh in debeli prešič?) vpraša zapravljivec skopuha. Skopuh molči. Zapravljivec pravi: Oba nam še le po smrti koristita. Komu pa je podoben zapravljivec? vpraša skopuh. Zapravljivec molči. Skopuh pravi: Prešiču, kateremu nič ne zaleže in nič ne izda, od katerega ni nikoli velikega dobička pričakovati.

Listnica uredništva.

Več gg dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič.

Sejmovi na Dolenjskem:

V februarju: 3. v Žužemperku in Krškem; 6. v Novem mestu in Višnji gori; 7. v Metliki; 9. v Šent Jerneju in Zagorji (za Savo); 13. v Radohovi vasi; 20. v Lašičah; 21. v Šentjanžu pri Radečah; 23. v Škocjani; 25. v Bučki in Žubni; 27. v Višnji gori; 28. v Črnomlju.

Žitna cena v Novem mestu 30. januarja 1888.

Domače pšenice mernik 1 gld. 90 kr., Debelače (koruze) 1 gld. 40 kr., Soršice 1 gld. 50 kr., Rži 1 gld. 40 kr., Ječmena 1 gld. 30 kr., Ajde 1 gld. 30 kr., Ovs 70 kr., Krompirja 80 kr.

Loterijske srečke.

Trst	14. januarja	31	85	42	44	36
"	28. "	66	35	44	48	70
Gradec	21. januarja	36	88	28	86	23

Za popravo hiše katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Rudolfovem so darovali:

Gg.: Mih. Zupan 5 gld., Mat. Jereb 15 gld., Jos. Kres 5 gld., monsign. L. Jeran 5 gld., monsign. M. Potočnik 10 gld. Pri pustni veselici 25 gld. 4 kr. Gospod Rohrmann eno smreko. Mestna občina Rudolfovo 2 smreki. Gospa Matilda Chiarutini 2 obešali za obleko.

Vabilo.

Posojilnica v Črnomlju, registrovana za druga z neomejeno zavezo, imela bode svoj redni občni zbor dne 12. februarja ob 3. uri popoldne.

Dnevni red: 1. Poročilo ravnatelja o delovanju in stanju posojilnice.

2. Predlaganje računa za 1887.

3. Volitev načelstva za prihodnjo dveletno dobo.

4. Nasveti.

Ker se je v vabilu razglašenem v 2. šteč. tega lista po pomoti izpustila 3. točka dnevnega reda, ni bilo občnega zbora 29. januarja t. l. ampak prenesel se je v dan 12. februarja 1888.

K obilni vdeležitvi vljudno vabi

[17]

Načelstvo.

Prošnja.

Pri pogrebu g. Volčič-a so se ene horæ diurnæ zamešale, kdor jih ima, se prosi, naj jih v Št. Peter v farovž pošlje.

[18]

Licitacija.

Zaradi oddaje zgradbe nove petrazredne šole v Črnomlju vršila se bode zmanjševalna licitacija dne

20. februarja 1888

ob 10. uri pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlju. Vse delo proračunjeno je na 25.804 gold.

Kdor hoče licitirati, mora vložiti 5% vadij, kterega bode moral prevzemnik pri prvem plačilnem obroku na 10% povikšati. Licitacijski pogoji, stavbeni načrti in proračuni leže pri c. kr. okr. šol. svetu vsakteremu na ogled.

[19—1]

C. kr. okr. šol. svet Črnomelj, 29. januarja 1888.

Jože Strzelba v Ljubljani

kupuje vedno po najvišji ceni

češminjevo lubje, jeternik in druge zelišča.

V Novem mestu sprejema blago iz prijaznosti gospa Marija Rohrmann.

[12—2]

Iščete se

dve dobro izurjeni kuharici.

Nataučneje se izvé pri

Anton Kušljan-u,

[13—1]

Kandija št. 3. pri Novem mestu.

Razglas.**Občni zbor**

prve dolenske posojilnice, registrirane zadruge z neomejenim poroštvom v Metliki

izkliče se s tem

na 12. februarja 1888 dopoldne ob 9. uri v pisarno mestne občine Metliške.

Dnevni red občnega zbora:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1887.
5. Predlog bilance za leto 1887.
6. Volitev ravnateljstva in nadzorništva.
7. Predlogi društvenikov.

Janez Kapelle l. r., prvomestnik.

Bilanca

konec leta 1887 je sledeča:

Tek. broj.	Imetje	gold.	kr.	Tek. broj.	Dolgovi	gold.	kr.
1	Gotovine konec leta 1887	6606	18	1	529 deležev po 18 gold.	9522	—
2	Posojilna posestva . . .	47129	25	2	Rezervni fond	2227	94
3	Posojilna menjica . . .	138802	60	3	Hranilne vloge	179705	11
4	Zaostale obresti	518	27	4	Za l. 1888 sprejete obresti	433	50
5	Inventar	60	25	5	Čisti dobiček	1228	—
	Skupaj	193116	55		Skupaj	193116	55

Ravnateljstvo prve dolenske posojilnice v Metliki

dné 31. decembra 1887.

Anton Prosenik l. r.,
blagajnik.

Ferdinand Salloker l. r.,
ravnatelj.

Janez Požek l. r.,
kontrolor.

Leopold Gangl l. r.,
odbornik.

Franco Jutraž l. r.,
odbornik.

Da je ta bilanca in ves račun za leto 1887 revidiran in da resnično, kakor je sestavljen, tako tudi obstoji, potrjamo nadzorniki:

Franco Furlan l. r.

Janez Kapelle l. r.

Leopold Fleischman l. r.

Anton Terček l. r.

Marko Pezdirc l. r.

[14]

Franco Trampuš l. r.

Franco Schönbrun l. r.

Metlika, dné 19. januarja 1888.

Seme

pravega ruskega (rigajškega)
lanú

[15]

prodajala bode ces. kr. kmetijska družba v Ljubljani tudi letos po znižani ceni. Da se družba vé ravnati, koliko naj naroči semena, oglasé naj se dotični kranjski kmetovalci, ki želijo kupiti to seme, najpoznejši do 15. februarja t. l. ustno ali pismeno v pisarni kmetijske družbe v Ljubljani.

Dva mladenčca!

ktera imata veselje do pekovskega rokodelstva, sta poštena, zdrava, 14—16 let stara, se z ugodnimi pogoji takoj v uk sprejmeta.

Kje? pové iz prijaznosti upravnništvo „Dol. Novic.“ [16]

Jakob Mikolič

v Rudolfovo,

priporoča slavnemu mestnemu kot kmečkemu občinstvu svojo veliko zalogo storjenih oblek po najnižji ceni.

Ravno tako se tudi priporoča za vsako vrstno v tej stroki spadajoča dela.

Za solidno in izvrstno delo se garantira.

To priporočilo naj še posebno za belokranjsko občinstvo, za katero se bode gotovo vsiglar z veseljem potrudi, velja.

[6—8]

Kje se dobivajo
lepi venci i šopki za ženitovanja?

Kje
fini nagrobni venci s trakovi in napisi?

Podpisani naj uljudneje priporoča svojo veliko in lepo zalogo prav po nizki ceni.

Za obilo naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem

Anton Virant,
Rudolfovo.

[7—2]